

Situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2019 *(informație succintă)*

*Șaragov Natalia, șeful Centrului regional pentru Statistică
a mun. Chișinău
Tel. (022) 788299
E-mail: chisinau@statistica.gov.md
Adresa: MD-2028, Chișinău, șos. Hâncești, 53a*

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-decembrie 2019.....	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	4
4. Sănătatea.....	6
5. Turism	7
6. Infrațțiuni	9
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate.....	11
10. Construcții	12
11. Transporturi.....	13
12. Precizări metodologice.....	14

Informație succintă privind situația
social-economică a municipiului Chișinău
în ianuarie-decembrie 2019

Situația demografică în ianuarie-decembrie 2019 a fost determinată de o creștere a nivelului divorțialității, respectiv cu 1,9 la sută, iar la nivelul natalității, mortalității și nupțialității, a avut loc o descreștere, respectiv cu 3,7 la sută, 3,9 la sută și 2,3 la sută.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul IV 2019 a fost de 9227,2 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 10,0%, și depășind media pe țară cu 18,1%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-decembrie 2019, a fost în creștere cu 5,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 19308,5 mil. lei, majorându-se cu 14,6% față de ianuarie-decembrie 2018. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 61,1%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-decembrie 2019 a însumat 2081,2 mil. tone-km, cu 1,9% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 5735,9 mii tone, majorându-se cu 3,5% comparativ cu ianuarie-decembrie 2018.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 56,7 mil., micșorându-se cu 0,1% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-decembrie 2019

	Ianuarie-decembrie 2019	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-decembrie 2018
Numărul populației stabile, la începutul anului, persoane	832 865	x
Născuți-vii, persoane	6 177	96,3
Decedați, persoane	6 095	96,1
Numărul căsătoriilor	5 080	97,7
Numărul divorțurilor	2 738	101,9
Câștigul salarial mediu lunar, lei	9 227,2 ¹	110,0 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	24 584,2	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	19 308,5	114,6
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	2 081,2	101,9
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	5 735,9	103,5
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	1 883,6	99,0
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	56 728,1	99,9

¹ Trimestrul IV

² Trimestrul IV 2019 în % față de trimestrul IV 2018

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-decembrie 2019 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-decembrie		Ianuarie-decembrie 2019 în % față de ianuarie-decembrie 2018
	2018	2019 ¹	
Născuți-vii, persoane	6 412	6 177	96,3
Decedați, persoane	6 342	6 095	96,1
din care, copii sub 1 an	62	62	100,0
Sporul natural	70	82	117,1
Numărul căsătoriilor	5 197	5 080	97,7
Numărul divorțurilor	2 686	2 738	101,9

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-decembrie 2019 au fost înregistrați 6177 născuți-vii, cu 3,7 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 6095, cu 3,9% mai puțin comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă a rămas același, fiind de 62 persoane.

În ianuarie-decembrie 2019 au fost înregistrate 5080 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 2,3% în comparație cu ianuarie-decembrie 2018. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 2738, majorându-se cu 1,9% față de perioada anului trecut.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	17 225	1 554	9 070	849	8 155	705
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	33	2	13	1	20	1
În vârsta aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	15 165	1 362	7 439	743	7 726	619
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	2 027	190	1 618	105	409	85

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-decembrie 2019, în municipiul Chișinău au sosit 18779 persoane și au plecat 9919 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 8860 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul IV 2019, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 9227,2 lei, în creștere cu 10.0% față de trimestrul IV 2018 și cu 18,1% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (7813,1 lei).

În sfera bugetară în trimestrul IV 2019 salariul mediu lunar a constituit 8391,8 lei, cu 2,3% mai mult față de trimestrul IV 2018, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 9393,9 lei și s-a mărit cu 11,5% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2019, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul IV 2018	trimestrul III 2019
Total economie	9 227,2	110,0	106,3
Agricultură, silvicultură și pescuit	5 228,8	102,2	94,9
Industrie-total	8 534,7	110,0	104,3
Industria extractivă	6 011,3	113,4	100,8
Industria prelucrătoare	7 544,8	109,1	104,6
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	15 541,1	116,4	107,8
Distribuția apei;salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	10 837,5	97,9	98,9
Construcții	8 043,5	108,2	99,8
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	7 877,9	108,6	103,7
Transport și depozitare	7 581,2	109,1	100,1
Activități de cazare și alimentație publică	5 832,9	109,5	101,5
Informații și comunicații	17 920,0	112,5	108,8
Activități financiare și de asigurări	16 110,4	116,2	121,8
Tranzacții imobiliare	6 749,4	112,4	104,4
Activități profesionale, științifice și tehnice	10 580,8	112,2	104,9
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6 457,0	112,4	103,4
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	11 134,3	93,6	103,9
Învățământ	8 250,8	116,1	106,1
Sănătate și asistență socială	9 623,9	115,0	115,9
Artă, activități de recreere și de agrement	6 378,9	118,9	109,0
Alte activități de servicii	9 923,5	119,0	106,4

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-decembrie 2019 se caracterizează prin micșorare a cazurilor de infecții imunodirijabile și boli infecțioase „social determinate”. În cazul celorlalte boli infecțioase se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-decembrie 2019		Cazuri la 100 000 locuitori	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-decembrie 2018	ianuarie-decembrie 2018	ianuarie-decembrie 2019
<i>Infecții intestinale</i>				
Infecții intestinale acute	8 462	122,1	839,0	1 016,0
inclusiv				
dizenterie bacteriană	9	4,4	24,7	1,0
<i>Hepatite virale</i>				
Hepatite virale – total	431	103,1	50,6	51,7
din care:				
Hepatita A	3	15,8	2,3	0,4
Hepatita C	13	144,4	2,3	1,6
<i>Infecții imunodirijabile</i>				
Varicela	2 036	89,0	277,8	244,5
Hepatită virală B	5	125,0	0,5	0,6
Parotidită epidemică	41	83,7	5,9	4,9
<i>Infecții respiratorii acute</i>				
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	114 339	103,3	13 450,9	13 728,4
Gripă	1 439	de 1,9 ori	91,2	172,8
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>				
Tuberculoza organelor respiratorii	352	91,0	47,0	42,3
Sifilis	425	88,7	58,2	51,0
Infecție gonococică	292	99,7	35,6	35,1
Pediculoză	245	51,6	57,7	29,4

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-decembrie 2019 au fost frecventate de 253,3 mii turiști sau cu 0,7% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiși în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-decembrie 2019		Ianuarie-decembrie 2019 în % față de ianuarie-decembrie 2018	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	253 298	157 526	100,7	108,0
din care:				
Hoteluri și moteluri	181 810	143 523	104,9	107,6
Cămine pentru vizitatori	4 947	-	82,7	-
Pensiuni turistice și agroturistice	12 681	4 371	103,1	109,5
Structuri de întremare	8 075	155	90,5	76,4
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	37 306	9 477	93,7	114,9
Tabere de vacanță pentru elevi	8 479	-	76,0	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiși din România (26,7%), Ucraina (12,3%), Federația Rusă (8,4%), S.U.A (5,8%), Germania (4,3%), Italia (4,2%), și Turcia (4,0%).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2019		Ianuarie-decembrie 2019 în % față de ianuarie-decembrie 2018	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	788 759	337 436	97,5	113,8
din care:				
Hoteluri și moteluri	367 573	306 624	111,8	115,4
Cămine pentru vizitatori	78 995	-	74,2	-
Pensiuni turistice și agroturistice	23 802	11 536	108,5	120,1
Structuri de întremare	136 493	1 962	97,2	71,9
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	105 882	17 614	94,5	40,0
Tabere de vacanță pentru elevi	76 074	-	73,3	-

În ianuarie-decembrie 2019 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 788,8 mii înnoptări ale turiștilor, din care 451,4 mii ale cetățenilor moldoveni (57,2% din total înnoptări) și 337,4 mii înnoptări ale nerezidenților (42,8%).

Indicele de utilizare netă al locurilor de cazare pe total structuri de primire turistică colective, în ianuarie-decembrie 2019, a constituit 27,7% structuri de întremare 79,3%, cămine pentru vizitatori 45,9%, structuri de odihnă 6,2%, hoteluri și moteluri 26,7%, pensiuni turistice și agroturistice 11,5%.

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-decembrie 2019 a fost de 4,1 zile, la structuri de întremare 17,9 zile, cămine pentru vizitatori 17,0 zile, structuri de odihnă 11,8 zile, hoteluri și moteluri 3,0 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,9 zile.

În ianuarie-decembrie 2019 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 297,7 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-decembrie 2019, s-a cifrat la 19078, din care 87,6% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 12,4% în scopuri de afaceri și profesionale, dar și de tratament. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 253,5 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2019	
	turiști	turiști-zile
Total	297 681	1 739 991
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	19 078	54 066
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	2 327	9 875
odihnă, recreere și agrement	16 715	43 810
tratament	36	381
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	253 543	1 657 107
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	1 905	7 963
odihnă, recreere și agrement	248 234	1 611 767
tratament	3 404	37 377
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	25 060	28 818

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	Ianuarie-decembrie 2019	în % față de total	Ianuarie-decembrie 2019	în % față de total
Total	19 078	100,0	253 543	100,0
din care:				
Austria	2 622	13,7	1 207	0,5
Bulgaria	175	0,9	68 152	26,9
Egipt	6	0,0	19 055	7,5
Emiratele Arabe	5	0,0	1 446	0,6
Federația Rusă	1 200	6,3	1 013	0,4
Franța	228	1,2	882	0,3
Germania	1 569	8,2	888	0,3
Grecia	82	0,4	17 916	7,1
Israel	199	1,1	740	0,3
Italia	528	2,8	2 830	1,1
Polonia	986	5,2	334	0,1
Republica Cehă	210	1,1	1 483	0,6
România	3 317	17,4	39 231	15,5
S.U.A.	480	2,5	235	0,1
Turcia	330	1,7	72 630	28,6
Ucraina	1 069	5,6	12 652	5,0
Alte țări	6 072	31,9	12 849	5,1

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 13,3 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2019, numărul infracțiunilor înregistrate a constituit 10473 cazuri și s-a majorat cu 241 cazuri, în comparație cu ianuarie-decembrie 2018. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 33,1% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-decembrie 2019	Ianuarie-decembrie 2019 în % față de ianuarie-decembrie 2018
Infracțiuni înregistrate - total	10 473	102,4
din care:		
omoruri	37	108,8
violuri	54	154,3
tâlhării	25	131,6
jafuri	306	91,6
furturi	3 772	104,9
huliganism	363	94,8
infracțiuni legate de droguri	493	65,9
vătămarea intenționată gravă	48	120,0

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-decembrie 2019 au fost înregistrate 3772 cazuri, ponderea acestora în total infracțiuni înregistrate fiind de 36,0%.

Din numărul total de 10473 infracțiuni înregistrate, 1868 constituie infracțiuni grave. În luna decembrie 2019 pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 652 infracțiuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2019 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 286 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 20656,2 mii lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 11 persoane, iar 19 persoane au fost traumatizate. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-decembrie 2018 s-a majorat cu 12,2%.

7. Agricultură

Producția vegetală. Conform datelor prezentate de gospodăriile agricole și gospodăriile țărănești cu suprafața terenurilor agricole peste 10 ha, în anul 2019 producția recoltată a principalelor produse vegetale se prezintă în felul următor:

	Recoltat – total ¹ , chintale	Recolta medie, chintale/ha	
		2019	în % față de 2018
Cereale și leguminoase ² (cu excepția porumbului)	39 402	26,3	79,1
Porumb pentru boabe	13 866	28,1	111,0
Floarea-soarelui	17 494	17,4	97,1
Cartofi	115	67,6	14,6
Legume (de câmp)	666	105,7	118,3
Fructe și pomușoare	18 717	53,3	de 2,5 ori
Struguri	38 843	48,8	144,9

Producția animală. În ianuarie-decembrie 2019, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat producția de ouă cu 10,8%, producția de lapte s-a mărit cu 5,1%, iar producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor s-a micșorat cu 27,6%.

În ianuarie-decembrie 2019 s-a înregistrat o micșorare sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 64,5% și al porcinelor deasemenea s-a micșorat cu 83,7%. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a micșorat cu 16,8% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 ianuarie 2020		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2019	
Bovine - total	1 111	85,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	165	99,4	14,9
gospodăriile populației	946	83,9	85,1
din ele vaci – total	703	88,5	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	56	87,5	8,0
gospodăriile populației	647	88,6	92,0
Porcine - total	1 743	95,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	214	de 2,1 ori	12,3
gospodăriile populației	1 529	89,0	87,7
Ovine și caprine - total	4 838	86,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	302	94,4	6,2
gospodăriile populației	4 536	85,8	93,8
Cabaline - total	70	82,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	3	75,0	4,3
gospodăriile populației	67	82,7	95,7
Păsări - total	194 246	92,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	194 246	92,6	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-decembrie 2019, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială s-a micșorat** cu 2,1%, ca urmare a scăderii în industria extractivă cu 7,3%, industria prelucrătoare cu 2,1%, și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 6,9%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-decembrie 2019 față de ianuarie-decembrie 2018
Industrie, total	97,9
Industria extractivă	92,7
Industria prelucrătoare	97,9
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	93,1

În ianuarie-decembrie 2019, cifra de afaceri în industrie a fost în creștere cu 5,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-decembrie 2019 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 19308,5 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o creștere cu 14,6% (în prețuri comparabile).

Investițiile în imobilizări necorporale, în ianuarie-decembrie 2019, au înregistrat o creștere de 73,0% față de ianuarie-decembrie 2018. Investițiile în imobilizările corporale au însumat 18488,9 mil. lei, fiind în creștere cu 12,9% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-decembrie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2018	total
Investiții în active imobilizate – total	19 308,5	114,6	100,0
Imobilizări necorporale	819,6	173,0	4,2
Imobilizări corporale	18 488,9	112,9	95,8
din care:			
clădiri rezidențiale	3 223,0	111,6	16,7
clădiri nerezidențiale	3 396,8	124,2	17,6
construcții ingineresti	3 942,9	105,0	20,4
mașini, utilaje, instalații de transmisie	5 261,8	118,4	27,3
mijloace de transport	1 662,2	100,0	8,6
alte imobilizări corporale	1 002,2	113,0	5,2

Din total investiții realizate în ianuarie-decembrie 2019, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 27,3%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-decembrie 2019 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 11810,1 mil. lei, reprezentând 61,1% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-decembrie 2019

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2018	total
Investiții în active imobilizate - total	19 308,5	114,6	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	2 306,4	98,9	11,9
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	552,3	118,8	2,9
mijloacelor proprii	11 810,1	111,0	61,1
surselor din străinătate	1 017,6	144,6	5,3
altor surse	3 622,1	134,2	18,8

În ianuarie-decembrie 2019, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 2858,7 mil. lei, ceea ce constituie 14,8% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-decembrie 2019, s-au eliberat 933 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în diminuare cu 14,4% față de ianuarie-decembrie 2018.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-decembrie 2019

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2018	total
Total	933	85,6	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	741	83,4	79,4
nerezidențiale	192	95,0	20,6

În ianuarie-decembrie 2019 au fost date în exploatare 7512 locuințe (apartamente, case individuale de locuit) cu suprafața totală de 521,7 mii m², sau cu 58,2% mai puțin față de ianuarie-decembrie 2018.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-decembrie 2019

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-decembrie 2018
Total	7 512	521,7	158,2
apartamente	6 946	452,4	166,5
case individuale de locuit	566	69,3	119,5

11. Transporturi

În ianuarie-decembrie 2019 întreprinderile de transport¹ rutier din mun. Chișinău au transportat 5735,9 mii tone de mărfuri, cu 3,5% mai mult față de perioada similară din anul 2018. Parcursul mărfurilor a totalizat 2081,2 mil. tone-km, cu 1,9% mai mult decât în ianuarie-decembrie 2018.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier

	Ianuarie-decembrie 2019	În % față de ianuarie-decembrie 2018	Decembrie 2019	
			în % față de noiembrie 2019	în % față de decembrie 2018
Mărfuri transportate – mii tone	5 735,9	103,5	92,7	101,8
Parcursul mărfurilor – mil. tone-km	2 081,2	101,9	104,6	89,2
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderile de transport, km	362,8	98,4	112,8	87,6

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier au constituit 39,6% din totalul volumului de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport rutier din țară, parcursul mărfurilor fiind de 51,9%.

Numărul mijloacelor de transport (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport rutier este prezentat în tabelul ce urmează:

	La 01.01.2019	La 01.01.2020	Ianuarie-decembrie 2019 în % față de ianuarie-decembrie 2018
Total, unități:	6 183	6 019	97,3
din care:			
Autocamioane	3 679	3 744	101,8
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2 504	2 275	90,9

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor de transport rutier la 01.01.2020 s-a micșorat cu 164 unități față de 01.01.2019

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor realizat cu autobuze și microbuze, în ianuarie-decembrie 2019

	Mii pasageri	În % față de ianuarie-decembrie 2018
Pasageri transportați – total, mii pasageri	56 728,1	99,9
Parcursul pasagerilor – total, mil. pasageri-km	1 883,6	99,0

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-decembrie 2019 a constituit 56,7 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-decembrie 2018 micșorându-se cu 0,1%.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 1883,6 mil. pasageri-km, cu 1,0% mai puțin față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 56,7%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a înregistrat 53,6 % din totalul pe țară.

¹ inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprie sau închiriate

12. Precizări metodologice

Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sunt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți-vii, decedați, căsătorii și divorțuri din perioada de referință și numărul mediu al populației stabile din aceeași perioadă extins pentru un an. Se calculează în promile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Someri înregistrați – persoane apte de muncă, în vârstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sunt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în câmpul muncii.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrațiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.